

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl. v. a.

Correspondentiele se se adreseze Redactiunei

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Er banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.

Discursulu

*pronunciatu de directorulu seminariulu substitutu Augu-
stinu Hamse a la festivitaea aranjata in sal'a mare a
seminariulu diecesanu din Aradu in preser'a aniversarii
santulu Ioan Botezatoriulu.*

Onorati domni profesori, iubiti elevi!

Mijloculu principalu si factorulu unicu siguru,
prin carele vorbesce trecutul cu presente, si prin
presente influintiéza, si conduce viitoriulu omenimei,
— este scól'a.

Doi sunt factorii, cari au datu viétia, si sus-
tiau acésta sfanta institutiune, menita a indreptá si
a stepani sórtea popóreloru.

Celu ce ne-a datu viétia, Acel'a ne-a invetiatu
a-lu cunósce.

Cela ce ne-a datu pamentulu in stepanire, A-
cel'a ne-a aretatu si modulu, in carele si dupa carele
se-lu potemu stepani.

Elu ne-a lasatu in descoperirea s'a dumnediéscá
scóla vecinica a luminii si a virtutii.

Langa acésta bogatia nesecata de intieleptiune
omulu din a s'a parte a adosu rezultatele experien-
tieloru si gandirei sale de secli; si scól'a cea veci-
nica a revelatiunei divine imbinata cu rezultatele
muncii si gandirei neamului omenescu de veacuri au
creatu scól'a moderna crestina.

Acésta ideia mare s'a pusu in practica, si
trupu s'au facutu, cand biseric'a devenita autonoma prin
statutul ei organicu, a imbinatu vechi'a preparandie
si vechiulu institutu teologicu din Aradu in acestu
seminariu.

Se crésca fitoriulu preotu alaturia cu fitoriulu
invetiatoriu; impreuna se invetie a cunósce pre Dom-
nulu si Legea Lui, impreuna se se alimenteze din
chran'a spirituala ce o da omului sciinti'a — pentru
cá spornici impreuna lucratori se fia in viétia in a-
grulu celu sfantu alu cresterii si inaintarii bisericeii
si neamului romanescu.

Totu acestei insemnate ideii i-s'a datu viétia,
cand venerabilulu sinodu eparchialu aradanu a decre-

tatu si desemnatu de patronu alu acestei scóle pre
santulu Ioan Botezatoriulu.

Trei sunt directiunile, in cari lucrandu scól'a
pregatesce cu sigurantia omenimea pentru o stare si
sórte mai buna. Scól'a da omului teneru cu noscintie
dumnediesci si omenesci trebuintiósce pentru vi-
étia; scól'a lu-invétia a gándi; scól'a i-deprinde
inim'a a semtí astfelu, precum cere dela noi chia-
marea nóstra omenésca si vointi'a lui Ddieu.

Simbolu alu scólei moderne crestine este Inainte
Mergetoriulu Domnului. Elu pregatesce neamulu ome-
nescu pentru primirea Messiei, intoema precum scól'a
moderna-crestina pregatesce popórele pentru o stare
si sórte mai buna. Ioanu vestesce in pustia a-
propuiat'a venire a luminii; elu provóca popórele a
gándi la pocaintia si prin pocaintia a-se face ca-
paci de a primi lumin'a; elu este, carele semte
puterea luminii celei dumnediesci, cand inviatu de
Mantuatorulu lumii, cá se-lu boteze, rostescé cuvintele:
„cum va luminá sfesniculu pre lumin'a, cum va pune
man'a robulu pre stepanulu.“

Trei sunt directiunile, in cari vecinicu se mani-
festéza activitatea si viétia Inainte Mergetoriulu
Domnului.

Intr'ensulu si prin tr'ensulu vedemu aretandu-se
lumii consciinti'a chiamarii; intr'ensulu
vedemu vadindu-se puterea dragostei catra chia-
mare si dragostei catra poporu; intr'ensulu vedemu
puterea inspiratiunei invetiatoriu prin credinti'a
intru primirea darului.

Crescutu sub legea mosaica a testamentulu ve-
chiu Ioan Botezatoriulu representa puntea de
trecere a neamului omenescu dela legea mosaica
la primirea darului si adeverulu prin Isus Christosu,
— intecma precum ridicata si inoita este acésta scóla
pentru cá se fia punte de trecere a bisericeii
si neamului romanescu din aceste párti dela starea,
in carea ne-au lasatu ranele trecutulu la o stare si
sórte mai buna.

Dorulu dupa acésta stare si sórte mai buna s'a

aretatu lumii in faptulul vecinica memorabilu in analele vietii nóstre, cand la glasulu Archiereului actualu clerulu si poporulu din eparchi'a Aradului s'a grabitu a concurge cu denariulu seu la ridicarea acestei scóle cu o darnicia ne mai vediuta in aceste partii.

Dorulu dupa acésta sórte mai buna s'a arotatu, si se aréta lumii in sacrificiele, pre cari cu o nemarginita iubire de viitoriulu seu si-le-a impusu biseric'a si natiunea intru sustinerea si organizarea acestei scóle menita a cresce pro fitorii preoti si invetiatori ai poporului romanu.

Dar iubirei numai prin iubire i-se póte respunpe; si gradinariulu bunu se cunoște numai din fructele pomiloru, pre cari ii plantéza, si ingrijesce.

Aici incepe gréu'a si marea missiune actuala si istorica a acestei scóle.

Poté-vom noi, cari suntemu in servitiulu acestei scóle se respundemu cu demnitate acestei grele missiuni? Potéve-ti voi, elevi, se respundeti acceptării poporului, carele v'a trimisu aici, pentru cá se ve incalditi cu radiiele luminei si sciintiei, si rentorcendu-ve in sinulu lui armati cu caldur'a luminei si a virtutii prin voi se-si prepare acestu poporu o sórte si stare mai buna?

Poporulu romanu este mandru pre legea s'a strebuna, poporulu romanu este mandru pre limb'a s'a, pre traditiunile si datinele remase din *betrani*, si mai pre sus de tóte mandru este acestu poporu pre firea si natur'a s'a, carea alaturea cu limb'a si datinele strebune constituiescu individualitatea s'a nationala.

Si noi, cei cari suntem aici, profesori si elevi, ai acestai poporu fi santhem.

Inspirati cu totii dela sinulu mameloru nóstre cu iubirea de lege si de limba, crescuti din cas'a parintésca in datinele si traditiunile strebune, si deprinsi a traí si a lucrá in firea si natur'a romanului, — nu este cu potintia, cá acésta scóla, carea prin voi, si numai prin voi, iubiti elevi, vorbesce cu poporulu romanu, se nu produca din fie-care din voi o sentinela a bisericiei strebune, unu paditoriu si indreptatoriu alu moravuriloru, unu adeveratu conducetoriu si luminatoriu alu poporului in calea s'a spre desvoltare si inaintare pre tóte terenele vietii.

Biseric'a si poporulu romanu sunt agrulu sfantu alu Domnului, pentru a carui buna lucrare ve pregatiti voi, elevii acestei scóle!

Santulu Ioanu Botezatoriulu si-a plinitu cu demnitate chiamarea vietii, pentru-ca, cá teneru, ne spune sant'a evangelia „crescea, si se intarea cu duchulu;“ ér cá barbatu, ne spune sant'a traditiune, „iubit'au intiepleptiunea, departatu-s'au de tóta amestecatur'a si vorb'a omenésca; si tóte mai de josu si mai mici le socotea, decât paz'a legii celei dumnedieesci.“

Crescerea buna, iubirea facia de chiamarea s'a, departarea s'a de vorbele lumii acesteia si paz'a legii

Domnului prin faptele sale maretie, sunt momentele, prin cari santulu Ioanu Botezatoriulu a obtienutu dela Dumnedieu cunun'a veciniciei in ceru si pre pamentu.

O crescere buna intru fric'a Domnului, iubirea facia de chiamare, iubirea facia de poporu, ferirea de vorbe, si inregimentarea in servitiulu fapteloru, — acestea sunt calitátile, prin cari va poté respunde acésta scóla cu demnitate prin voi, iubiti elevi, la acceptările drepte si indreptatite ale bisericiei si poporului romanu. Acestea sunt calitátile, prin cari fitorii preoti si invetiatori voru poté m i s i c á mintea si inim'a poporului, — si punendu-le acestea doue sub *stepani'a cea nensielatória a legii Domnului* voru schimbá sórtea si starea de astadi a poporului nostru cu un'a mai buna, cu un'a mai démna.

Este nnu opu alu iubirei de sene si alu iubirei de viitoriulu seu, alu bisericiei si poporului acésta scóla; ér drapelulu arboratu deasupra ei prin patronulu seu, prin santulu Ioanu Botezatoriulu, este o iubire intreita: iubirea facia de chemare, iubirea facia de poporu, si paz'a legii Domnului prin iubirea facia de Dumnedieu si de ómeni.

Poporulu este campulu activitátii, pentru carea ne pregatimu. Ridicarea acestei poporu si conducerea lui pre terenulu culturalu religiosu; si prin acést'a ridicarea lui pre tóte terenele vietii publice si privata este *idealulu, la a carui'a realizare lucra acésta scóla.*

Si eu nu me indoiescu nici unu momentu. Scól'a nóstra va realisá cu succesu acestu idealu, daca fiecare din voi, iubiti elevi, va fi in scóla si in vietia o adeverata albina intru caseigarea cunoscintieloru trebuintóse pentru carier'a de preoti si invetiatori, — si daca ve veti deprinde a invetiá totu ceea ce invetiati cu privire la *trebuintiele poporului* si detorintiele chiamării vóstre viitorie, si daca in acelasi timpu pre langa aceste doue veti invetiá, si veti duce cu voi din acésta scóla in deferitele partii ale eparchiei iubirea de Ddiu si iubirea de poporu, dovedinda prin fapte, prin cari dilata se contribuiti la ridicarea sentiului de pietate alu bisericiei si poporului credintiosu.

La lucrulu neobositu intru caseigarea cunoscintieloru, la lucru cu succesu prin o buna aplicare a acestoru cunoscintie in interesulu bisericiei si natiunei, la lucru prin paz'a legii Domnului este ordinulu de di si parol'a acestei scóle.

Sapunendu-ne noi cu totii, profesori si elevi, acestai ordinu, missiunea scólei nóstre devine usióra; si prin voi, iubiti elevi iubirea facia de chiamare, iubirea facia de Ddiu si facia de poporu se va semtí cu repejunea valuriloru Iordanului in tóte partile eparchiei.

Ne inchinámu deci patronului acestei scóle, ne inchinámu Celui ce au primitu botezulu din manile lui in riulu Iordanului, pentru cá se luám duchu

santu, se potemu cu totii se indeplinim tot cu mai multu succesu tot ceea ce se cere dela noi *pre cam-pulu de onóre alu implinirei detorintieloru nóstre.*

Acum, dupa ce ne-am implinitu acésta detorintia, si conscientia nóstra o am impacatu cu Ceriulu si cu missiunea nóstra actuala si ulterióra, credu, ca mai avem inca o detorintia si anume cá in acestu momentu solemnu se-ne aducemu aminte si de barbatulu, la a carui'a initiativa eparchi'a a ridicatu acésta scóla, si indreptandu-ne inimile nóstre catra Ddieu se-lu rogámu, cá pre celu ce ne-a ziditu noue acestu adpostu, pre Pré Santi'a Sa parintele Episcopu *Ioan Metianu*, se-lu daruiesca sfinteloru sale biserici in pace, intregu, cinstitu, sanatosu, intru dile indelungate dreptu indreptandu cuventulu adevverului.

Predica despre provedinti'a dumnedieésca.

(Pericop'a dela Mateiu, c. 2. 19—23.)

„Éta ángerulu Domnului s'au aretatu in visu lui Iosif in Egiptu, si i-a dísu: Scóla-te, ié prunculu si pre mum'a lui, si dute in pamentulu lui Israilu, cá au muritu cei ce cantau viati'a pruncului.“

Iubitiloru crestini!

Intieleptiunea, fara de carea nu suntemu in stare se privimu din lumin'a cea adevverata la cele ce se intempla cu noi, puterea, carea in lupt'a nóstra cu ispitele lumei acestei'a e neaparatu necesara; si increderea, carea nu ne paraseste atunci când ne cuprinde intanereculu sortii nóstre; tóte aceste ni le da credinti'a in provedinti'a dumnedieésca si in ocarmuirea ei, cea atotputernica, atotintielépta si atotbuna.

Nici unu omu, carele nu e lipsitu de lumin'a naturala a ratiunei sale, nu póte se nu recunósca esistinti'a provedintiei dumnedieesci, si se se lapede de credinti'a in ea. Acésta credintia i-o vestesce in modu convingetoriu fie-care privire ce o face in minuni'e naturei, in esperintiele vietiei proprie, in istori'a lumei. De aceea dice sântulu Clementu din Alexandria: „Daca intréba cinev'a, ori de este provedintia, atunci mai bine e a respunde unui ataro omu cu pedepse, decât cu cuvinte.“ — Dara mai chiar ne predica credinti'a acést'a biserica prin descoperirea supranaturala a Domnului, prin istori'a rescumperarei neamului omenescu, si prin icónele ce le scóte ea din acésta istorie a rescumperarei si ni le pune inaintea ochiloru la anumite timpuri sáncte.

S'au implinitu cuvintele profetului Osi'a: „Din Egiptu am chiermatu pre fiulu meu,“ cáci astfelu ne istoriscesc pericop'a nóstra: „Ér dupa ce a muritu Irodu, éta ángerulu Domnului s'au aretatu in visu lui Iosif in Egiptu, si i-a dísu: scóla-te, ié prunculu si pre mum'a lui si dute in pamentulu lui Israilu, cá au muritu cei ce cantau viati'a pruncului. Atunci s'a sculatu si a luat prunculu si pre mum'a lui si a venit in pamentulu lui Israilu.“

Simple, dar maretie sunt cuvintele aceste! Cu ce colori vie ni infatisiéza ele ocarmuirea minunata a provedintiei dumnedieesci! Sau ce cugetati voi, dragostea providentiala a lui Dumnedieu s'au aretatu in asia o mesura, numai asupra lui Isus? Aduceti-ve aminte iubitiloru mei; de cuvintele Mántuitorului: „cá si perii capului vi sunt numerati!“ cugetati la promisiunea: „ochii Domnului preste cei ce se temu de elu si speréza in charalu lui, cá îi va mantui dela mórte!“ Dreptu cá fatia de celu trimisu, fatia de fiulu unulu nascutu alu parintelui vecinicu, ingrijirea, proni'a dumnedieésca s'a manifestatu in modu deosebitu; cu tóte aceste nu lipsesce ea nici in viati'a fiecarni omu, daca ne vom deschide numai ochii, cá se o vedemu limpede si cu inima curata.

Se privimu mai de aprópe la provedinti'a dumnedieésca si se cunóschemu:

cát este ea de mare chiar si acolo, unde tóte par a fi mici si neinsemnate;
cát este ea de salutara, chiar si acolo unde tóte par a fi dureróse si suparacióse si
cát este ea de intielepta, chiar si acolo unde tóte par a fi enigmatice si nechiare.

E demnu de noi crestinii, cá se ne ocupámu in prim'a Dumineca a anului cu asttelu de cugetári religióse, cáci din ele scótemu mangaiere indreptându-ne privirea la cele viitóre; ele ne incuragéza in calea, ce e intunecósa si in multe privintie plina de cele mai penibile presimtiri. Cu sântulu Ciprianu vom poté esclamá apoi, plini de incredere: „Numai unulu guvernéza lumea, si tóte se intempla dupa demándulu lui!“ Demnulu se ne invetie a cunósce adevverulu acést'a, si in spiritulu acestei cunósceri se umblámu avénda mângaiere dela Domnulu, carele ne ajuta! —

I.

Cele ce se espunu in pericop'a acést'a, ne arata pericolulu, de care a fost amenintiatu Mántuitorulu inca ca sugetoriu, si ne da dovada sigura despre ocarmuirea tacuta, dar puternica, a provedintiei dumnedieesci.

Vestea angeriloru despre mantuirea lumei, n'avé se ravana cunoscuta numai la nisce pastori, ea trebui se sbóre preste campiile Vitleemului, se petrunda in capitala, si se ajunga chiar la urechile principelui. Magi piosi din resaritu au venit si au intrebatu dupa nou nascutul rege alu Jidoviloru. Tot Ierusalimulu s'a spaimantatu, dice scriptur'a, cá-ci toti cunosceau cruzimea lui Irodu. Temerea lor a fost justa dovada ucidera prunciloru din Vitleemu. Cuvintele lui Ieremi'a s'au plinitu: „Vóce s'a auditu in Rama, plângere si tânguire multa, Rahila plângandu pre copii sei, si nu vré se se mangaie, pentru-cá nu sunt.“ Dumnedieesculu prancu inca n'ar fi scapatu de sabi'a sângerósa a lui Irodu fara de intrevenirea Atotputernicului, carele in visu s'au aretatu lui Iosifu: „Scola-

te, ié prunculu si pre mum'a lui si fugi in Egiptu, si remai aclo pana iti voiu dice, cà-ci Irodu va se caute prunculu, ca se-lu ucida.

Vedeti Iubitiloru ! Acel'a carele privesce la tronulu Ierusalimului si cunósce sfaturile inimei lui Irodu, acel'a canta si spre colib'a din Vitleemu, unde zace prunculu in saracie si umilintia, si veghiaza peste caile lui. Acel'a, carele indrépta sórele in cursulu seu celu puternicu, fara a carui scire nu cade nici o pasere ; carele hotaresce sórtea popóreloru, carele a numeratu perii capului nostru, acel'a pune pre miculu sugetoru la pieptulu maicei sale si grigesce ca se nu se atinga de pétra piciorulu lui ! Si despre o atare ingrigire dumnedieésca fatia de noi, ne invétia privirea ce o arancam in viéti'a nóstra propria. Cugetati numai la starea trista si neajutorita a copilariei, cugetati la pericolele ce ni le póte aduce fragedimea vârstei nóstre si comoditatea usuratica a celoru crescuti, si veti cunósce, cà numai oarmuirea minunata a providintiei ne scapa norocosu de mii si mii de pericole ! Cugetati numai la amagirile diavolului, la cursele peccatului, la aplecarile catra acele vitii periculóse cari pe incetu nimicescu trupulu si spiritulu, cà-ci tóte acestea cérca a ne seduce in anii cei mai putienu seriosi ai vârstei nóstre, si veti cunósce, ca numai povatiuirile, sfaturile si lucràrile Domnului ne smulgu dela calea perirei. Chiar inaintati in versta, trebue sè ne miramu adeseori, cum am scapatu, pre langa aplecarile ce s'au desvoltatu in noi, pre langa referintiele periculóse, in cari ne aflam si pre langa libertatea deplina ce o aveamu, órecum întregi si nevetemati de prapastiile cele numeróse ale vietii. Cu tóte aceste audim nu arareori dicendu-se cà : nu se mai facu minuni. Cautati iubitoru mei, cu atentiune indreptata spre cele ceresci la insasi viéti'a vóstra si veti marturisi insive : ca dilnicu se facu semne si minuni, daca voescu numai ómenii, se le recunósca si pricépa. Daca nu se intuneca sórele, daca nu cadu stele de pe ceriu, daca nu se intempla ceva contra legiloru naturei, atunci multi din ei, nu credu. Privirei celui credinciosu inse i-se deschide adeseori o lume de minuni chiar acolo, unde omulu celu predominatu de simtialitate nu vede decât unu cursu alu intemplerii sau a ursitei órbe. Vedemu din tóte aceste, cât de marétia si stralucita e oarmuirea providintiei dumnedieésce !

II.

Se examinamu pericop'a nóstra din altu punctu de vedere.

Numai fórte cu anevoié a potutu se afle Iosifu unu salasiu in Vifleem, unde sè se asieze cu famili'a s'a, si éta acum trebue sè-lu parasésca, si plinu de griji, cu fragedulu pruncu in bratie, se plece pe drumu ne mai umblatu de densulu, la o tiara necunoscutu si îndepartata ; presintele lu-amenintia cu perderea nounascutului, viitoriul îi era strein si fórte nesigur. Si totu-si a trebuit sè se intemple tóte

acestea, pentru-cá mantairea lumei se nu se zadarnicésca indata la ivirea ei, si pentru-ca sè se adoverésca dumnedieésca mantuire prin cea mai acurata implinire a profetiiloru mesianice. Precum odinióra fi lui Avramu au scapatu de prigonirile lui Faraon astfel a scapatu si prunculu dumnedieescu de ucidere sub scutul noptii din urma, prin fug'a la Egipt. Iosif, condusu de Domnulu, nu s'a dusu pe calea cea ce ducea din Vitleem prin Hebron la Egipt, ci apucand spre apus, a trecut prin Rama la Jope si de aici a luat' o spre Egipt. In Jope si adi se arata ruinele bisericeii ce a ziditu s. Elena pe locul unde se dice a fi tabaritu famili'a lui Iosif. — Acum mai nainte Jidovii persecutati s'au colonisat in apropiere de Memphis, la cei vechi Heliopolis ; si acolo pare a se fi asediatu si parintii lui Isus. Bibli'a nu amintesc unde s'au adostitu, numai traditiunea numescce orasiulu Matarea — cà locul unde a aflatu Isus siguritate, ér Iosif prin lucrulu maniloru sale sustinere.

Si asup'ra nóstra, iubitoru mai ! trimite providinti'a dumnedieésca cercàri grele, ispite aspre, ba chiar si persecutiuni amare spre crescerea cultivarea si santirea nóstra ; si prin aceste, serie Gregorie din Nazianz voescce el, se ne umilésca, si se ne pregatésca pentru eternitate. Spuneti insive, cari sunt timpurile, in cari noi petrunsi de seriozitatea vietii, nu ne lasamu predominati de valurile simtialitãtii, in cari recunóschemu vanitatea in desiértaciunea s'a, reutatea in netrebniici'a sa, si in cari indreptam sufletul nostru namai la Ddieu si la cea ce e a lui ? Cari sunt timpurile in cari ne convingemu ca nimicu ce e din lumea acést'a nu ne póte indestuli, si ca indestulirea nóstra o aflamu unicu in privirea la cele de susu ? Vedeti, sunt timpurile in cari Domnulu ne cèrta, ne pedepsece, càci prin acést'a zadarmicesce elu dorintiele nóstre cele simtiale, darîma planurile si prospectele nóstre cele pamentesci, si rumpe lantulu ce ne catusiéza de cele trecátore. Dreptu cà ne ardu ranele ce ni le causéza, ne dor perderile ce ni le face ; si multi redica ochii plini de lacrimi spre ceriu intrebându : Parinte ! pentru ce ni-ai facut nóue aceste, pre când altii par a nici nu sci de dureri si griji ? Pentru ce aceste ispite pre când nu ne-am scapatu de cele vechi ? Pentru ce aceste pedepse, pre când altii departe de o credintiã adeverata petrecu dilele loru in petreceri si veselii si nu sunt conturbati prin nici o suferintia, prin nici o lipsa ? Dara parintele cerescu nu ni respunde, elu continua càile sale, el ne lamuresce tot mai multu, pana ce ajungemu a sei si cunósce cà intristàrile ce ni le-a causatu, procura celor ce i-lu inbescu pre densulu fructe neperitóre ale dreptãtii. Nu a ne tângui ei a întrebà ni se cuvine nóue crestiniiloru, cà ce voescce providinti'a cu aceste ispite ? Nu a murmurá, ci a cercetá trebue, cum avem se folosimu ispitele ce vin asup'ra nóstra ! Nu a ne opune si a parasi increderea

in ajutoriulu seu, ni se cuvine, ci a fi siguri, *cà coloru ce iubescu pre Ddiu tôte li se facu spre mantuire*. Pe acêsta cale, pe carea Christosu cã pruncu ni-a premersu, devinu ômenii cei mici mari, cei pacatosi sãnti, si fie-carele a aflatu calea ce duce la Egiptulu celu mântuitoriu si la Matarea cea pacinica si sigura, carele n'a lepadatu ci recunoscutu puterea mantuitoare a prevedintiei dumnediesci.

III.

Diu Judea, dupa cum scitti iubitoru mei! avé se vina renascerea ômenimei, si éta! principele Judeei scôte sabi'a pentru de a prigoni pre acel'a, pre carele angerii si ômenii l'au salutatu cã pre Mantuitoriuulu promis. Isus a fostu trimisu la oile cele perdute ale lui Israilu, si Israilu ilu scôte din tiara atunci, când abia vediuuse lumin'a lunei. Despre densulu s'a profetitu ca Nazarineanu se va chieama, si éta! in locu de a merge la Nazaretu, i-lu duce sôrtea lui in o alta parte a lunei! Cât de enigmatice sunt aceste dispositiuni a le prevedintiei, cât de intunecose cãile aceste! Cum se vor puté implini astfelu scripturile si profetiile? *Dar cugetele Domnului, nu sunt cugetele nôstre, si cãile sale nu sunt cãile nôstre!* Ce a hotaritu, se implinesce siguru, si chiar reutatea trebue se-i servésca, cã astfelu hotaririle lui cu atât mai maretiu sè se esecute, verocitatea lui cu atât mai stralucitu sè se descopere.

Scurtu dupa ce s'au asediatu Iosif cu famili'a s'a in Egiptu, si cruzimea lui Irodu se sfersiesce prin incetarea lui din viétia. „Dupa ce a muritu Irodu, ângerulu Domnului s'a aretatu in visu lui Iosif in Egiptu si i-a disu: scólã-te ié prunculu si pre mum'a lui, si dute in pamântulu lui Israilu cã au muritu cei ce cautau viati'a pruncului. Atuncr s'a sculatu, si a luat prunculu si pre mum'a lui, si a venitu in pamântulu lui Israilu. Dara audiendu cã Archelau domnesce in Iudea in loculu lui Irodu, parintele seu, s'a temutu se mérga acolo“; si dupa-ce i-s'a aretatu Ddiu érase in visu, l'a povatiuitu cã se mérga din Gaz'a, nu prin Hebron si Jerusaliu la Galilea, ci pre calea de pe tiermurile marei si astfelu a venitu la Nazaret, „ca sè se implinésca ce s'a disu de profeti, cã Nazarineanu se va chieam'a.“

Vedeti, iubitoru mei! asia de usior resólva Ddiu cele enigmatice si aduce la chiaratate si aceea, ce ni-a parutu timpu indelungatu intunecosu si neresolvabilu. Ceea ce am auditu acum, de câte ori se intempla cu noi, in viati'a nôstra! De câte ori atunci, când tôte ni erau intunecate, deodata ni venia lumina, de unde nici nu asteptamu! De câte ori atunci, când ne credeamu parasiti de toti si de tóta lumea, ni venia ajutoriu de unde nici nu speramu. Mân'a prevedintiei lucra nevediuu si fara sgomotu; din referintie, pre cari nu punemu nici unu pretiu, prin mijloce a caror'a însemnatate nu o recunoscemu, pre cã, necunoscute nôue si ascunse dinaintea ochi-

loru nostri, ne duce la unu sfarsitu imbucuratoriu ce ne scapa de multe nevoi si necazuri! Dara se presupunemu iubitoru mei! cã ochii nostri in viati'a nôstra pamentésca nu vedu intodéun'a sfarsitulu acest'a, ce cugetati, ne lipseste din caus'a acést'a acelu firu, carele ne scôte din labirintulu ingrijiriloru si indoeliloru omenesci? Nu, cãci acelu firu mantuitoriu i-este crestinului: credinti'a s'a cea neclatita. Elu privesce in urm'a credintiei sale la cele nevedinte, si ôre cele vedite se-lu duca in rotacire? Elu nu mesura sôrtea s'a dupa timpulu scurtu alu vietiei acesteia, cãci elu e convinsu de cuvintele apostolului Pavel: cã aici vedemu cã prin oglinda, si cã odinóra ne vom uitá fatia in fatia; elu nu astepta implinirea dorintieloru, osteneleloru, sperantieloru, nisuntieloru, lupteloru, si suferintieloru sale in imparati'a mortii, ci in cea a vietii vecinice, ce i-s'a fagaduitu. Elu nici nu va descuragiá atunci, când prevedinti'a va iuvéli cu întunerecu viati'a lui, fiindu siguru cã man'a lui Ddiu i-lu va scôte din tôte nevoile si necazurile.

Plini de acêsta incredere se pasimu preste pragulu acestui anu nou, si credinciosi Dumnedieului nostru, credinciosi bisericeii sale sãnte, credinciosi credinciei sale ceresci — se nu uitãmu nici unu moment, cât de puternica e mân'a Domnului si cât de întieptu conduce ea tôte la mantuirea vecinica. Astfelu nu vom mai stá la indoiéla asupr'a viitoriuului, ci vom recunósce si marturisi cuvintele unui parinte bisericescu: „Dumnedieu supune tôte, seau contra vointiei loru si atunci sunt prepadite, seau cu vointi'a loru si atunci sunt fericite. Amin!

Tienut'a bisericeii gr. or. romane.

Sab titlulu acest'a publica „Telegrafulu Romanu“ urmátórele:

I.

În 4 numeri consecutivi diariulu „Koložvár“ trae-téza causele bisericeii greco-orientale române din Ardealu, cu o superficialitate si necunoscintia de cauza, ce trebue se-ti vateme bunulu semtiu.

Congresulu din anulu acest'a in un'a din siedintiele sale publice a decisu la propunerea unui venerabilu archiereu, ca din incidentulu iubileului de 40 de ani ala suirei pre tron a Majestãtii Sale regelui nostru, sè-se trimita o adresa de felicitare prin o deputatiune, si daca nu se voru admite deputatiuni, atunci presiedintele Congresului, Escelenti'a S'a Metropolitulu, sè se îngrigésca, ca adres'a sè ajunga la cunoscinti'a Majestãtii Sale pe calea obicinuita în asemenea casuri.

Conclusulu acest'a Escelenti'a S'a la esecutatu în tocmai, si conform mandatulu primitu dela Congresulu bisericeii, si o intrelasare ar fi datu ansa la multe banuéli, ba mai multu, fii bisericeii gr. or. române, a caroru semtieminte loiali catra tron si dinastie sunt atât de adéne gravate în inimile loru, ar fi fost cu dreptu cuvântu in nedumerire pentru o intrelasare; si Escelenti'a S'a, carele se bucura si s'a bucuratu totdeuna de increderea congresului, prin unu atare actu, prin unu actu de intrelasare, si aru fi atrasu, daca nu ura, dar de siguru, ca ar fi fost

suspicionatu de catra cei ce au interesu de a-lu suspioná si banii, si apoi sciutu este, ca tocmai Escelenti'a S'a, ca celu mai constitutionalu capu bisericescu nu se pune in conflictu cu biserica s'a, si in casulu de fatia cu atât mai vértosu nu, pentru-cá nu a fostu vorba decât de unu actu de supunere omagiala, cu care credemu, cá toti suntemu datori bunului nostru monarchu, nu numai biserica orientala, ci si celelalte biserici, ori de e vorb'a se fimu mai precisi, totalitatea cetatieniloru din coliba pana in palatu, pentru ca fericirea, bunastarea, pacea si liniscea interna sunt acte seversite de acestu prégratiosu monarchu, si cine nu le recunósce, nu le apretieza, ori nu e demna de ele, ori apoi este unu nemultiamitoriu, si: „Populus romanus memor esse solet beneficiis.“

„Koložsvár,“ diaru cu menitiune de a informá cercurile politice guvernamentale din Ardealu si Ungaria, s'a ocupatu de adresa omagiala, si dreptu rectificare a si primitu dela Escelenti'a S'a o intempinare, — cum de regula iese dela unu barbatu de atare positie si totdata consciu de drepturile si datoritiile, ce le are fatia de biserica, ce o conduce.

S'au multiamitu cei dela „Koložsvár“ cu acést'a?

Nu!

S'au apucatu se ne scrie istoria bisericeii, rolulu ce si-l vindica episcopii nostri in politica, starea de compatimitu, in care se afla clerulu nostru, care sta pre o trépta de tot inferióra fatia de clerulu bisericeii surori române, spiritulu ce domnesce la noi in biserica si altele, — cestiunea ajutoriului de stat, restaurarea metropolii române gr. ortodoxe din Ardealu, — tote aceste in 4 articuli, ca se retacemu de fabulele cu Varga Catalina si de conventiculele din Sibiu, sub presiedinti'a episcopului Siaguna etc.

Nu voiescu se urmarescu pe cei dela „Koložsvár“ in superficialitatea, cu care tracteaza aceste cestiuni, ci voiu lua un'a câte un'a, încat permitu colónele diariului nostru „Telegrafulu Român.“

Mai de capetenie mi se pare intrebarea, daca in biserica nostra in adeveru domnesce unu spiritul nepatrioticu, unu spiritul, din care se se póta deduce, ca cei mai multi barbati ai bisericeii noastre sunt crescuti spre a gravita in afara, caci daca acést'a ar stá, atunci nu ne am mirá de consecintie, nu am avea dreptu se condamnemu procederea guvernului ungurescu in caus'a cu ajutoriulu de stat, cu fondulu de pensiuine alu invetiatoriloru si cu alte asemenea acte ale guvernului destulu de apasátore pentru noi.

Departa se fie de a presupune, ca domni dela „Koložsvár“ nu au meditatú asupra celor ce au scriu, ci din contra, multa trebuie ca si-or fi batut capulu pana ce se scóta la cale unu ce nevediatu — spiritulu din biserica romana gr. ortodoxa, — caci fapte, cu cari se dovedesca acestu spiritul, nu au, si nu potú avea nici odata, cá-ci nu exista.

In biserica greco-orientala domnesce spiritulu pazei, spiritulu celu mai crestinescu, ea nu persecuta, ea nu face proselitismu, ea si vede curatu numai de trebile ei si de seraci'a ei.

Din mijlócele putiene, de care dispune, sustiene pe lángá fie-care episcopie unu seminaru pentru fiitorii preoti, cari se crescu in frica lui Ddieu, sustiene câte unu institutu de preparandie, in cari se crescu pedagogi, dascalii, cari au chemarea, cum o au toti dascalii in lume de a invetá pe copii cei nepriceputi, si a face din ei cetatieni, impreteniti cu principiile moralei crestine. Éta spiritulu, ce domnesce in biserica romana ortodoxa, si in alte biserici tot acél'a trebuie se fie si nu potú fi altulu.

Ur'a unuia contra altuia nu se profeséza la noi nici

de pe amvonu nici de pe catedra, si de e vorba de supunere, om se fie cu supunere catra lagi si organele legalu cá romanulu nici ca e altulu in rotogolulu Ungariei si din acést'a se póte vedé si mai bine spiritulu ce domnesce in biserica gr. or.

Se scie inse ce-i dóre pe cei dela „Koložsvár“!

In alte tieri espres se cultiva spiritulu liberalu, poporul i se largescu tot mai multu si mai multu drepturile, cá cu atât mai cu placere se suporté sarcinile ce i le impune statulu, si-i asiguramu pe domni dela „Koložsvár,“ ca poporul românú si in specialu fii bisericeii române ortodoxe inca nu au ajunsu acolo, cá se traga o paralela intre drepturile, ce le acórdá statulu si intre cele ce le acórdá biserica prin sufragiulu universalu, ér când va ajunge poporul la aceea trépta, atunci nu voru mai avé cuventu, cei ce nu fi dau adi poporului drepturi electorale — decât in mesura restrensa — cá se nu le acórdé sub pretectu, ca poporul e inca nematuru, cá-ci acést'a va fi nebasatu, numai cât pentru o atare pregatire se receru dieci si sute de ani, si acelu timpulu e de ajunsu, cá se ajungemu cu totii la unu mai bunu intielesu, se vedemu inaintea nostra numai ómeni si nu altceva, o lume, in care maghiarulu se va intielege bine cu românulu, greco-orientatulu cu reformatulu si cu catoliculu, cá-ci de nu se vor intielege, multele frecári, multele impunseturi fi vor ráni ori pe unulu ori pe altulu si se va averi la toti proverbulu ungurescu: „Saját kárán tanul az ember.“

De unu spiritul nepatrioticu la fii bisericeii gr. or. nu póte fi vorba nici odata si mai putienú nu póte fi, cand biserica este condusa de unu archiereu per eminentiam aptu si devotatu chemarei sale, si carele tocmai in dragulu pazei si a burei reputatiuni a bisericeii scále a preferitu mai bine a riscá din popularitatea sa, decât se concéda ca biserica se fie manata de valuri furibunde.

Nici o padure fara uscatura; vor fi ómeni si la noi cá si la maghiari, ca si la reformati, ori catolici mai extravaganti, — dar unu omu, ori doi, ori diece nu facu spiritulu bisericeii gr. or. si acést'a se o scie cei dela „Koložsvár“ si toti, cari se ocupa de biserica nostra si de agendele ei.

II.

Dupa-ce credú a fi restabilitu adeverulu in ce privese spiritulu ce domnesce in vati'a bisericeii nostre gr. ortodoxe, este o necesitate naturala, cá se reluamu firulu istoriculu sulevatu de diariulu „Koložsvár“ fatia cu rolulu ce si-lu aróga episcopii romani de religiunea nostra cá conducetori politici, si se vedemu si aci, ca episcopii romani nu au fost decât nisce esecutori ai vointii poporului.

Episcopulu Adamoviciu nu singuru elu cá episcopu a venitú la ideia de a cere drepturi pentru poporul român si biserica sa, ci elu a subscrisu numai vointia si dorintia poporului incredintiatu conducerei sale, — pentrucá pe timpurile acelea alti barbati inteligenti nu prea avemu, ér episcopii dia Blasiu tocmai atunci se aflau stremtorati de iesuiti, cari nu erau romani, si nici nu le zacea la inima insintarea poporului romanu, ci din contra doriau punerea libertatii lui in cátsu pe veacuri, cá nici odata se nu se incaldiesca de radiile binefacetóre ale culturei si ale desteptarei.

Aici afla deslegare enigm'a, ca cum vine de cere unu episcopu de religiunea gr. ortodoxa drepturi pentru poporul românú si inca unu episcopu, care dupa dovedile istorice ce le avemú nici decatu nu stá pre aceea trépta de inteligentia cá si episcopulu gr. catolicu din Blasiu atunci, dar carele nu putea se face si céra nimica din cauzele amintite. Nu fara cuventu incepe carticia: „Documente istorice despre starea politica si ierarchica a romaniloru din Transilvania,“ cu cuvintele: „Istoria in

genere e o tragedie, istori'a românilor in specie e o tragedie *Kar'észóly* si autorulu acelor documente, publicate in Vien'a la 1850, a sciutu foarte bine de patianile lui Samuil Klein si a altor barbati, cari au lucratu pentru ridicarea poporului român.

Daca pe urmele lui Adamoviciu a purcesu episcopul Mog'a, care, cá român din Transilvani'a, cunoşcea mai bine cá antecesorele seu pasurile si suferintiele poporului din care a esitu, este esplicabilu si de totu naturalu pentru-ca nu noi o dicemu, lasamu se vorbésca gróf Teleki Domokos care dice: „az elnyomatás mely alatt a mivéletlen néptömeg folytonosan tartatott,“ — ce pe românesce suna: „asuprirea, in carea a fost tienutu in continuu acestu poporu,“ — si scimu cu totii ce va se dica a aprinde pasiunile si a le dá nutrimentu, si scim éra, cá ce fapte crestinesci si morali potu se isvorésca din actele urei si a le resbunerei.

Este gresita, foarte gresita asertiunea, cá episcopii români de confesiunea ortodoxa, se imbudiescu de a fi conducatori politici, si mai gresitu e, când se sustine, cá ei prin tienut'a lor ar fi sternitu in masele poporului dorintie estravagante, necompatible cu doctrinele de statutu si cu dreptulu publicu ungurescu, ei din contra ar fi fostu si ar fi o fericire, daca poporulu român si inteligenti'a ar secundá pe archiereii lor in politica si acum, cá si inainte de 1867, cáci póte in atare casu multe erau se nu vada lumin'a dilei, de multe rele am fi scapatu si multe divergintie escate mai tardiu erau inadusite, si la acést'a archiereii români nu pórtá vin'a, ei pórtá vin'a acei'a, cari nu le dau mana de ajutoriu, cá poporulu se fie incredintiatu, cá pe vocea archiereilor se puna pondulu cuvenitu si ca ei, când lucra, pentru poporu lucra, totodata de a dá statului cetatieni luminati, pacinici, ómeni de ordine, vorbésca ei ce limba vor vorbi.

Luarea preste picioru a archiereilor este o procedere foarte gresita, — si gresitu este tot cuvintielulu, ce se referesce la cele scrise de episcopulu si mai tardiu metropolitulu Siagun'a!

Se dice in citatulu diaru, cá episcopulu Siagun'a la inceptulu activitátiel sale a statutu pe bazele constitutionalismului maghiaru, si mai pe urma a abandonatu acele baze, s'a pusu la servitiulu camerei din Vien'a si a iscoditu dupa 1867 doctrine: cá dualismulu e unu „larifari“ de adi pe mana, si cá acele doctrine s'ar fi latitu, divulgatu la preotimea româna! Nimic'a adeveratu din tóte aceste.

Siagun'a érá barbatu de incredere alu Corónei si elu nu a venitu cu Corón'a nici cand ia conflictu, nici nu putea se vina, pentruca acést'a ar fi fostu contra vointii poporului.

(Va urmá)

Unu deputatu congresualu.

D i v e r s e.

* *Felicitári.* In diu'a anului nou s'a prezentatu la Pré Santi'a S'a parintele Episcopu Ioanu Metianu spre a-si manifestá sentiamintele de iubire si a-i dorí anu nou fericitu inteligenti'a romana din localitate, comitetulu parochialu din Aradu, corpulu profesoralu dela seminariulu diecesanu, sieffi tuturoru autoritátiloru civile si militare din orasiulu Aradu, precum si multi onoratori si fruntasi. Totu in aceeasi di a fost felicitatu Pré Santi'a S'a si in biseric'a catedrala de catra poporulu credintiosu cu o rara caldura, si anume cand Pré Santi'a Sa terminá cuvntarea tienuta poporului in acést'a di, intregu poporulu adunatu erupse cá si prin unu singuru glasu in urarea: „se traésca Pré Santi'a S'a.“

Totu asemenea se repetira aceste urári si felicitári si ieri in diu'a santului Ieanu Botezatoriulu. Asociandu-ne si noi acestor calduróse felicitári rogám pre Ddieu cá pre Pré Santi'a Sa se-lu tiená intru multi fericiti ani bisericíi si poporului seu!

* *Serbarea patronului seminariului diecesanu din Aradu.* In sér'a de 6/18 Ianuariu a. c. cá in presér'a aniversárii inainte mergetoriului Domnului, a patronului seminariului diecesanu, se tienu in sal'a seminariului in present'ia corpului profesoralu si a eleviloru institutului, precum si in present'ia unui publicu alesu o solemnitate pre cá de simpla pre atát de petrundietória.

Cu acést'a ocaziune directorulu seminariulu Augustinu Hamsea tienu unu discursu, pre carele lu-publicamulu la altu locu, ér music'a instrumentala si corulu vocalu alu institutului sub conducerea dlui profesoru de cantu Chicinu esecutá intre aplausele publicului mai multe cantári.

* *Anunčiu literariu.* A esitu de sub tipariu „Etichet'a“ studiu socialu prelucratu dupre autori straini, cu luarea in consideratiune a impregiariloru nóstre sociali de *Iosif I. Ardeleanu*, parochu romanu gr. or. in Kétegyházu. — Aradu 1889, tipografi'a diecesana. — Cuprinsulu este urmatoriulu:

I. Etichet'a in seculii trecuti. — Manier'a buna cá intieleptiune a vietii. — Despre lips'a manierei bune. — Tipulu manierei bune. — „Domnulu“ „Dómna.“ — Originea cuvntului „etiquette.“ — II. Despre purtare. In familie; — In biseric'a; — Facia de superiori si supusi; — Pe strada; — In locuri publice; — In teatru. — III. Despre presentare. Agrairea (titulare). — Visitele. — Folosirea cartiloru de visite. — Donurile. — Primirile. — IV. Tienut'a. Despre amblare. — Despre salutare. — Despre conversare. — Baluire. — V. Despre imbracaminte. Eleganti'a. — Când? si cum trebue se ne imbracamu: acasa, pentru strada, in visita, caltoria, prandiu, serate (soire) si balu? — Bijuteriile. — Costumulu de mirésa. — Costumulu de doliu. — Mod'a barbatésca. — Mod'a pruncésca. — VI. Florile si insemnatatea lor. — Parfumurile. — Colorile. — VII. Despre scrierea epistóleloru. Papirulu de epistóle. — Epistótele in genere. — Epistótele oficióse. — Agrairea si incheierea. — Invitarile. — Titularile. — VIII. Despre casetorie. 1. Pregatirile. — Incredintiarea. — Donurile. — Nuntasii. — Zestrea. — 2. Nunt'a. — Afacerile sociali dupa nunta. — IX. Despre economi'a casei. Conducerea casei. — Aranzirea chilielor. — Pránditoriulu. — Més'a. — Manier'a buna la mésa. — Servitiulu. — Caféu'a négra. — Inca mai ceva despre servitiu. — X. Despre botezu. Pregatirile. — Cumetrii. — Donurile. — Cerimoni'a. — XI. Despre ospitalitate. — 1. Prándiulu. — Prándisiorulu. — 2. Seratele (soiree). — Balurile. — XII. Despre petreckerile publice. — Balurile publice. — XIII. Despre petreckerile de véra. — Maiarele si excursiunile. — XIV. Despre doliu. Afacerile momentane. — Inmormentarea. — Parastasulu. — Vedittele. — XV. Etichet'a internatiunala. — XVI. Diverse. — Adausu. — Etichet'a de curte. — Incheiare.

Formatulu este octavu mediu in 94 pagine. Unu exemplariu consta 60 cr. v. a. Dela 10 exemplarie se dá unulu rabatu. Venitulu puru este alu reuniunei femeiloru romane din Aradu si provintia.

Cuprinsulu celu foarte instructivu ne lasa se sperámu, cá acést'a carte va fi bine primita de publiculu nostru, alesu de secsulu frumosu.

De vendiare se afla in tipografi'a diecesana din Aradu.

† *Necrologu.* Dr. Atanasiu Sandor in numele seu si alu fiei sale Ann'a mar. Petco, precum si in numele ginerelui seu Dr. Lazar Petco, advo-

catu in Dev'a, si a nepotiloru si a nepóteloru: Valeriu, Eugeniu, Olivii'a, Aureli'a, Iulianu, Ann'a si Vilma'a, cu inima franta inscintieza mórtea fiertatei *Iulian'a Sandor nasc. Fruscha*, a neuitatei sale sotii, resp. mama, sócra si buna, in urm'a unei scurte, dar mari suferintie, in 17 l. c. sér'a la $\frac{1}{2}$ 9 óre, in anulu 64 alu vietii sale, si alu 47-lea de casatoria fericita. Osemintele reposatei se vor inmorméntá in 19 l. c. la 2 óre dupa amédi in cimiteriulu gr. or. — Fie-i tierin'a usióra! — Aradu, in 18. Ianuaru 1889.

* *Piatt'a Aradului* din Vinerea trecuta: Grân de celu mai greu 6.90 fl. ér acelu amestecatu 6.60 fl. — Secara 5.— fl. — Orzulu s'a vendutu cu 5.— fl. — Ovesulu 4.70 fl. — Cucuruzulu 4.30 fl. — Mazarea — fl. — Fasolea — fl. — Lintea 24 fl. — Cartofii 4 fl. per 100 chgr.

Carnea de vita chil'a 52 cr, cea de vitielu chgr. 80 cr, cea de porcu 52, cea de oie 32 cr, unsorea chil'a 75 cr, ér dis'a per chil'a 70 cr. v. a.

INVITARE DE PRENUMERATIUNE

LA

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Fóia bisericesca, scolastica, literara si economica.

Cu inceputulu a nulu i 1889 deschidemu abonamentu nou la „Biserica si Scol'a.“

Rugámu pre toti domnii abonenti de pana acumna, cari dorescu a avé fói'a nóstra si pe viitoriu, se binevoiésca a tramite la „Tipografi'a diecesana“ pretiulu de prenumeratiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARIIA:

PE UNU ANU . . . . . 5 fl. — cr.
 „ $\frac{1}{2}$ „ . . . . . 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMANIA SI STRAINETATE:

PE UNU ANU . . . . . 14 franci.
 „ $\frac{1}{2}$ „ . . . . . 7 fr.

Sprrijinulu moralu si materialu, de care pana acumna s'a bucuratu fói'a nóstra, ne indreptatiesce a sperá, cà si in viitoriu vom fi imbratisiati de aseminea simpáthii calduróse precum si de buna-vointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

Redactiunea.

Concurse.

Pentru deplinirea parochiei vacante gr. or. de class'a III. din comun'a Teesiu (comitatulu Timisiu) se escrie concursulu cu terminu de alegere pe diu'a de 12/24. Fauru 1889.

Emolumintele sunt: un'a sesiune de 32. jugere de pamentu, parte aratoriu, parte fenatiu dela 70 numere de case birulu parochialu de câte un'a spene (1/4 de metiu) de grau si câte 20. cr. v. a. afara de aceea stol'a aici in-datinata. In ravil nu si casa parochiala nu este.

Recursele se se trimita Parintelui protopresviteru tractualu Georgiu Cretiunescu in Belinez u. p. Kiszetó pana la 10/22 Ianuaru 1889.

Recurrentii sunt poffiti a se presentá in vr'o Dumineca ori serbatóre in biserica locala, spre a-si aretá desteritatea in cantari ori cuventari bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: GEORGIU CRECIUNESCU, m. p. protopresviteru.

—□—

Se escrie de nou pe parochi'a vacanta gr. or. rom. din Checia-romana, cu emolumintele si conditiunile provocatee in concursulu publicatu Nrii. 47. 48. si 49. din 1888 cu terminu de 30 de zile dela prim'a publicare a concursului.

Din siedinti'a comitetului parochialu tienuta la 27. Decemvre 1882.

In contielegere cu mine: PAULU TEMPEA, m. p. adm. prot.

—□—

Pentru parochi'a gr. or. romana vacanta din opidulu Ving'a, cu terminulu de alegere la 5. Februaru c. v. 1889.

Emolumintele sunt: Locuintia in cas'a parochiala, folosirea a loru 30 jugere pamentu aratoriu, liberu de dare, si putiena stóla. Tóte computandu-le la olalta, este la anu venitu siguru de 600 floreni v. a.

Dela competenti se pretinde calificatiune de clas'a a II-a, si pana la alegere, in vre-o Dumineca séu serbatóre, a-se presentá in biserica, pentru a-si aretá desteritatea in predicare.

Recursurile adresate comitetului parochialu, sunt a-se trimite Prea On. Domnu Meletiu Dregheciu protopresviteru in Timisiór'a.

Ving'a, la 31. Decemvre 1888.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea: MELETIU DREGHICIU, m. p. protopresviteru.

—□—

Pentru deplinirea parochiei gr. or. romane de clas'a III. din comun'a Brestovác, — cottulu Tames, — se escrie concursulu cu terminu de alegere pe diu'a de 30. Ianuaru 1889 st. vechiu.

Emolumintele sunt: Un'a sesiune de 30 jugere pamentu cu unu venitu anualu de 300 fl.; casa parochiala cu $\frac{1}{2}$ jugeru intra si $\frac{1}{2}$ jugeru estravilanu; biru parochialu câte un'a mesura bucate — parte gráu, parte cucuruzu, — dela 40 numeri de case; pentru un'a „molitva“ 20 cr.; si dela mósia separatu 10 cr.; pentru un'a logodna 1 fl.; pentru 3 promulgari 1 fl.; pentru cununia 4 fl.; dela inmormentari, pentru cei sub unu anu 1 fl.; pentru cei de 1—2 ani 1 fl. 20 cr.; pentru cei de 2—5 ani 2 fl.; pentru cei de 5—7 ani 2 fl. 40 cr.; pentru cei dela 7 ani in sus 3 fl.; pentru ducerea mortului la biserica 2 fl.; pentru unu „evangelistu“ 1 fl.; pentru un'a liturgia 1 fl.; pentru unu „parastasu“ 1 fl.; pentru santirea unei case 1 fl.; pentru unu estrasu matricularu 1 fl.; si pentru un'a „informatiune familiara“ 2 fl. v. a.

Recursele se se trimita Parintelui protopresviteru tractualu Georgiu Cretiunescu, in Belinez, p. u. Kiszetó, pana in 28. Ianuaru 1889.

Recurrentii sunt poffiti in vre-o Dumineca ori serbatóre a-se presentá in biserica locala spre a-si aretá desteritatea in cantari séu cuventari bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: G. CRECIUNESCU, m. p. prot.

—□—